

Załącznik 4 – Narzędzia ewaluacyjne rozdziału 5

Załącznik 4.1 – Lista kontrolna cyfrowej historyjki społecznej

Lista kontrolna projektu cyfrowej historyjki społecznej			
	Tak	Częścio- wo	Nie
Zachowałem(am) pozytywny ton we wszystkich zdaniach.			
Utrzymałem(am) prosty język we wszystkich zdaniach.			
Treść historyjki jest odpowiednia do wieku dziecka.			
Treść historyjki jest adekwatna do potrzeb dziecka.			
Treść historyjki jest zgodna z preferencjami dziecka.			
Tytuł historyjki odnosi się do jej celu.			
Zachowałem(am) równowagę między czterema typami zdań w historyjce.			
Unikałem(am) słów wyrażających pewność (np. zawsze–nigdy), aby zmniejszyć lęk.			
W większości zastosowałem(am) perspektywę pierwszoosobową.			
Spersonalizowałem(am) historyjkę zgodnie z trudnościami, potrzebami i preferencjami dziecka.			
Postacie w historyjce przypominają realne osoby, miejsca i rutyny znane dziecku.			
Zastosowane ilustracje są proste i pozbawione rozpraszaczącego tła.			
Każda scena historyjki zawiera jedną jasną ideę lub krok w sekwencji zdarzeń.			
W miarę możliwości użyto rzeczywistych lub realistycznych obrazów w celu lepszego zrozumienia.			
Historyjka zawiera odpowiednią narrację audio wspierającą dzieci nieczytające.			
Użyto platformy do stworzenia historyjki.	Nazwa platformy:		
Zastosowane narzędzie cyfrowe jest odpowiednie do możliwości sensorycznych i motorycznych dziecka.			
Historyjka wspiera mierzalne cele emocjonalne, komunikacyjne lub behawioralne.			

Załącznik 4.2 – Formularz oceny koleżeńskiej opracowanych cyfrowych historyjek społecznych

Imię i nazwisko studenta recenzenta::			
	Tak	Częścio- wo	Nie
Zdania w historyjce są proste, jasne i odpowiednie do poziomu rozwoju dziecka.			
Historyjka odnosi się do konkretnego problemu, rutyny lub umiejętności społecznej istotnej dla potrzeb dziecka.			
Tytuł historyjki jest odpowiedni (nie odnosi się bezpośrednio do problemu wywołującego lęk).			
Historyjka w większości wykorzystuje perspektywę pierwszoosobową, wspierając identyfikację i empatię.			
Ton historyjki jest konsekwentnie pozytywny i wspierający, zmniejsza lęk i daje dziecku poczucie bezpieczeństwa.			
Unikano słów wyrażających pewność (np. „zawsze”, „nigdy”).			
Historyjka zawiera zrównoważony udział czterech typów zdań: opisowych, perspektywicznych, dyrektywnych i kontrolnych.			
W miarę możliwości użyto rzeczywistych lub realistycznych obrazów w celu lepszego zrozumienia.			
Zastosowane ilustracje są proste i pozbawione rozpraszaćcego tła.			
Historyjka zawiera odpowiednią narrację audio wspierającą dzieci nieczytające.			
Elementy multimedialne (audio, wideo, obrazy) zwiększają zrozumienie i zaangażowanie, nie przeciążając dziecka.			
Zastosowane narzędzie cyfrowe jest odpowiednie do możliwości sensorycznych i motorycznych dziecka.			
Przebieg historyjki jest prosty i intuicyjny.			
Historyjkę można w dowolnym momencie zatrzymać, odtworzyć ponownie lub przejrzeć.			
Jeśli ja/my stworzył(a)/stworzyliśmy tę historyjkę, zmienił(a)bym/zmienilibyśmy:.....			

Załącznik 4.3 – Indeks użyteczności i dostępności

Lista kontrolna użyteczności i dostępności recenzowanej cyfrowej historyjki społecznej			
	Tak	Częścio- wo	Nie
Szablon historyjki jest wygodny i może być kopiowany oraz wykorzystywany do tworzenia innych historyjek.			
Historyjka wykorzystuje jasny, prosty i adekwatny do wieku język.			
Historyjka jest zgodna z profilem sensorycznym dziecka (np. brak nagłych dźwięków, brak szybkich przejść).			
Długość historyjki odpowiada możliwościom koncentracji uwagi dziecka.			
Historyjkę można łatwo włączyć w codzienne działania lub aktywności dydaktyczne.			

Załącznik 4.4 – Arkusz obserwacji wpływu cyfrowych historyjek społecznych

Arkusz obserwacji – ocena skuteczności cyfrowej historyjki społecznej (eksperyment z dzieckiem)

Informacje ogólne

Imię i nazwisko obserwatora:	
Data obserwacji	
Inicjały lub kod dziecka:	
Wiek	
Miejsce obserwacji:	
Tytuł cyfrowej historyjki społecznej	
Docelowe zachowanie / umiejętność:	

Część A – Zachowanie przed zastosowaniem historyjki (poziom bazowy)

Częstotliwość docelowego zachowania przed zastosowaniem historyjki:	
Typowy stan emocjonalny dziecka:	
Zaobserwowane wyzwalacze lub sytuacje problemowe:	
Inne istotne uwagi:	

Część B – Zaangażowanie w historyjkę

Kryteria	Tak	Częścio- wo	Nie	Uwagi
Dziecko wykazuje zainteresowanie / uwagę podczas oglądania historyjki				
Dziecko śledzi narrację lub elementy wizualne				
Dziecko reaguje werbalnie lub niewerbalnie podczas prezentacji historyjki				
Dziecko odnosi treść historyjki do własnych doświadczeń				

Część C – Zachowanie po historyjce (krótkoterminowa reakcja)

Kryteria	Tak	Częścio- wo	Nie	Uwagi
Dziecko przejawia docelowe zachowanie po zastosowaniu historyjki				
Dziecko stosuje strategię lub rozwiązanie przedstawione w historyjce				
Stan emocjonalny dziecka wydaje się bardziej uregulowany				
Dziecko wymaga wsparcia dorosłego w przypominaniu lub zastosowaniu treści historyjki				

Część D – Obserwacja odroczone (jeśli dotyczy, po kilku sesjach)

Zmiana częstotliwości docelowego zachowania:	
Generalizacja zachowania w innych środowiskach:	
Samodzielność w wykonywaniu zachowania:	
Rekomendacje dotyczące dalszych działań:	

Załącznik 4.5 –Ocena koleżeńska na rzecz uczenia się i rozwoju

Arkusz informacji zwrotnej od rówieśników

Niniejszy formularz służy do wspierania studentów w udzielaniu konstruktywnej informacji zwrotnej dotyczącej eksperymentu przedszkolnego realizowanego przez ich rówieśników.

Informacje ogólne

Imię i nazwisko recenzenta:	
-----------------------------	--

Mocne strony

Wypisz 2–3 mocne strony zastosowanej praktyki dydaktycznej z wykorzystaniem cyfrowej historyjki społecznej w wybranym przedszkolu lub w szkole podstawowej. Weź pod uwagę m.in.: skuteczne wykorzystanie narzędzia cyfrowego, interaktywność narracji, reakcje i zainteresowanie dziecka, zmianę lub regulację zachowania po zastosowaniu historyjki oraz – jeśli to możliwe – długoterminowe utrwalenie zachowania docelowego.

- 1.
- 2.
- 3.

Propozycje usprawnień

Wypisz 2–3 obszary, w których praktyka dydaktyczna mogłaby zostać ulepszona. Staraj się być konkretny i konstruktywny.

- 1.
- 2.
- 3.

Konkretne sugestie

Podaj co najmniej jedną konkretną sugestię, która pomoże koledze/koleżance ulepszyć pracę.

Sugestia:

.....

Załącznik 5 – Wytyczne dotyczące stosowania pytań refleksyjnych

Niniejszy załącznik zawiera ustrukturyzowane pytania refleksyjne, których celem jest wspieranie studentów kierunków nauczycielskich, nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej oraz praktyków w łączeniu teorii, projektowania i praktyki podczas stosowania cyfrowych historyjek społecznych (Digital Social Stories, DSS) w pracy z dziećmi ze spektrum autyzmu (ASD). Pytania te nie pełnią funkcji testowej, lecz stanowią narzędzie wspierające krytyczne myślenie, rozumowanie zawodowe oraz podejmowanie decyzji w oparciu o dowody.

1. Rozumienie zachowania i kontekstu

- Które zachowania dzieci z ASD mogą być błędnie interpretowane i jakie alternatywne wyjaśnienia można dla nich przyjąć?
- W jaki sposób czynniki środowiskowe (hałas, organizacja przestrzeni, interakcje rówieśnicze) wpływają na reakcje społeczno-emocjonalne dzieci?
- W jakich momentach dnia lub podczas jakich aktywności dzieci mogą silnie doświadczać stresu lub niepewności?

2. Projektowanie historyjek społecznych i ton przekazu

- Jak styl komunikacji dorosłych oraz stosowane strategie dydaktyczne wpływają na zaangażowanie i gotowość do uczenia się?
- Które aspekty tworzenia historyjki społecznej są najtrudniejsze w utrzymaniu jasnego, respektującego i niedyrektywnego tonu?
- W jaki sposób użycie języka opisowego i perspektywicznego wpływa na rozumienie oraz rozwój empatii?
- Dlaczego wartościowe jest uwzględnianie myśli i emocji innych osób w historii?
- W jaki sposób perspektywa dziecka, jego zainteresowania oraz współpraca z rodziną mogą zwiększać personalizację i adekwatność historii?

3. Projektowanie cyfrowe

- Które elementy cyfrowe (multimedia, interaktywność, dostępność) wspierają rozumienie, nie przeciążając jednocześnie dziecka?
- W jaki sposób tempo prezentacji, dobór multimediiów i interaktywność mogą być dostosowane do indywidualnych profili uczenia się?
- Jakie kwestie etyczne powinny kierować wykorzystaniem fotografii, awatarów lub treści generowanych przez sztuczną inteligencję?

4. Dobór tematu i adekwatność do środowiska edukacyjnego

- W jaki sposób obserwacje w klasie mogą pomóc w identyfikacji sytuacji odpowiednich do zastosowania DSS?
- Jakie kryteria powinny kierować wyborem docelowych kompetencji społeczno-emocjonalnych?
- W jaki sposób DSS mogą być powiązane z realnymi sytuacjami edukacyjnymi oraz potrzebami rozwojowymi dziecka?
- W jaki sposób współpraca z rodzicami i opiekunami może zwiększać adekwatność oraz uogólnianie umiejętności?

5. Wdrażanie i integracja

- Kiedy i w jaki sposób najlepiej wprowadzać DSS w codziennych aktywnościach edukacyjnych?
- W jaki sposób można włączać historyjki w praktykę dydaktyczną, aby nie stanowiły odizolowanych działań?
- Jakie strategie wspierają stopniowe ograniczanie podpowiedzi dorosłych i rozwój samodzielności dziecka?
- W jaki sposób powtarzalność, spójność i wzmacnianie pozytywne wspierają rozwój kompetencji społeczno-emocjonalnych?

6. Monitorowanie, refleksja i adaptacja

- W jaki sposób nauczyciel może ocenić, czy DSS wspiera realizację docelowego zachowania lub kompetencji społeczno-emocjonalnej?
- Jakie wskaźniki (behawioralne, emocjonalne, związane z zaangażowaniem) świadczą o skuteczności interwencji?
- W jaki sposób należy modyfikować historyjki lub strategie dydaktyczne, jeśli oczekiwane efekty nie są osiągnięte?
- Jak refleksja nad doświadczeniami z klasy wspiera podejmowanie przyszłych decyzji projektowych i wdrożeniowych?
- W jaki sposób współpraca z rodzinami i zespołem pedagogicznym może wzmacniać refleksyjność i rozwój zawodowy?

Zastosowanie praktyczne

- Pytania te powinny być wykorzystywane na każdym etapie planowania, wdrażania i ewaluacji DSS.
- Zaleca się dokumentowanie wniosków oraz planów działania wynikających z refleksji.
- Pytania te mogą być włączane do zajęć dydaktycznych, studiów przypadków oraz szkoleń zawodowych w celu wzmacniania kompetencji praktycznych.
- Wskazane jest ponowne wykorzystanie pytań po wdrożeniu DSS w praktyce w celu wspierania cyklicznego doskonalenia i podejścia opartego na dowodach.